

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

จากการที่ผู้วิจัยได้เคยศึกษาวิชาภาษาในระดัประถมศึกษามาก่อน ผู้วิจัยเห็นว่า ภาษาที่ใช้ในภาษาเป็นภาษาที่อ่านและเข้าใจได้ยาก และผู้วิจัยได้สังเกตในเบื้องต้นพบว่า ภาษาที่ใช้ในภาษานั้นมีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจซึ่งแตกต่างไปจากภาษาปกติทั่วไปในอดีต ได้มีนักวิชาการบางท่านให้ความสนใจ และศึกษาภาษาที่ใช้ในภาษาไทยมาก่อนบ้างแล้ว เช่น ศาสตราจารย์ธานีทร กฤษวิเชียร ได้เขียนหนังสือชื่อว่าภาษาภาษาไทย ซึ่งหนังสือเล่มนี้ ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาษาภาษาไทยโดยทั่วไป เริ่มตั้งแต่ความเป็นมาของภาษาภาษาไทย ศัพท์ภาษา คำที่มีความหมายจำเพาะ ส่วนงานภาษาและโวหารภาษา งานอีกชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับภาษาภาษาไทย คือบทความเรื่อง ภาษาไทยในภาษาของ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ซึ่งลักษณะในการศึกษาภาษาภาษาไทยในบทความนี้จะคล้ายกับของศาสตราจารย์ธานีทร กฤษวิเชียร มาก โดยจะเสนอสาระในแง่มุมต่าง ๆ อาทิเช่น ภาษาภาษาจะมีลักษณะของภาษาที่เป็นภาษาธรรมดา และภาษาเทคนิค หรือภาษาเฉพาะร่วมกันอยู่ การนิยามศัพท์ ภาษาที่ไม่ชัดเจนในภาษา ศัพท์ภาษาที่มาจากภาษาอื่น การใช้ถ้อยคำส่วนงานในภาษาไทย และภาษาถิ่นที่มีอิทธิพลในภาษาภาษา จากผลงานที่ผ่านมาของท่านทั้งสองนี้ จะเห็นว่า ยังไม่ได้ศึกษาลงลึกไปในเชิงภาษาศาสตร์มากนัก เป็นแต่เพียงการพิจารณาถึงลักษณะทั่ว ๆ ไป ที่สังเกตเห็นได้ชัดเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาลักษณะของภาษาที่ใช้ในภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษา

เฉพาะกิจประเภทหนึ่งในเชิงภาษาศาสตร์ว่า จะมีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจอะไรบ้าง ที่แตกต่างไปจากภาษาปกติทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิจัยลีลาของภาษาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทยในแง่ต่อไปนี้

1. ศึกษาและจำแนกชนิดของสำระในมาตราต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย
2. ศึกษารูปวากยสัมพันธ์ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของสำระกับรูปวากยสัมพันธ์
4. ศึกษาศัพท์เฉพาะ และสำนวนเฉพาะที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย มีลีลาที่เป็นลักษณะเฉพาะและชัดเจน ทั้งในด้านสำระ รูปวากยสัมพันธ์ และศัพท์และสำนวนที่ใช้
2. มีความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของสำระกับรูปวากยสัมพันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะภาษาที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย บรรพ 1-6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ พุทธศักราช 2529 ซึ่งรวบรวมโดย นายนคร พจนรพจน์ และ นายพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทยเล่มนี้ เป็นเล่มที่ได้

ทำการแก้ไขเพิ่มเติมใหม่แล้ว และเป็นที่ยอมรับใช้ศึกษากันอย่างแพร่หลายในกลุ่มของนักศึกษาที่ศึกษาวิชากฎหมายโดยทั่วไป รวมทั้งมีลักษณะเฉพาะของภาษาที่น่าสนใจและน่าจะศึกษาอยู่หลายประการ

2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในตัวบทของมาตราในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ตั้งแต่บรรพ 1-6 โดยจะวิเคราะห์ตั้งแต่มาตรา 4 ซึ่งเป็นมาตราเริ่มต้นของบรรพ 1 จนถึงมาตราสุดท้ายของบรรพ 6 คือมาตรา 1755 และวิเคราะห์โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระเบียบ กล่าวคือ จะวิเคราะห์แบบ 1 มาตรา เว้น 2 มาตรา เป็นลำดับไปจนหมดมาตรา รวมทั้งสิ้นเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล 1 ใน 3 ของข้อมูลทั้งหมดจำนวน 584 มาตรา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สืบค้น รวบรวม และศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยนี้
2. รวบรวมข้อมูลจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย บรรพ 1-6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ จำนวน 1755 มาตรา
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ข้อมูล 1 มาตรา เว้น 2 มาตรา เป็นลำดับกันไปจนหมดมาตรา เพื่อหาปริจเจตลีลาที่เป็นลักษณะเฉพาะและชัดเจน ในด้านเนื้อหา ความรูปร่างสัมพันธ์ และศัพท์และสำนวนที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ซึ่งในการวิเคราะห์นี้ จะวิเคราะห์หน่วยภาษาในระดับประโยค
4. สรุปและเสนอผลการวิเคราะห์
5. ปัญหาจากการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้เห็นวิจณลีลาของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย
2. เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์วิจณลีลา หรือปริจเจต วิเคราะห์แบบอื่น ๆ ต่อไป

เครื่องหมาย

- { } ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งจากตัวเลือกภายในเครื่องหมายนี้
- () ส่วนใดที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้ อาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้
- [] ส่วนใดที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้ อาจจะปรากฏได้ทั้งสองตำแหน่ง คือ ตำแหน่งหน้าและหลังส่วนขององค์ประกอบหลักที่สำคัญ และปรากฏได้เพียง ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเท่านั้น จะปรากฏพร้อมกันทั้งสองตำแหน่งไม่ได้
- {()} ส่วนใดที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้ อาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ และถ้า ปรากฏ ก็ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งจากตัวเลือกภายในเครื่องหมายนี้
- ([]) ส่วนใดที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้ อาจจะปรากฏหรือไม่ก็ได้ และอาจ ปรากฏได้ทั้งตำแหน่งหน้าและหลังส่วนที่เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญ แต่จะ ปรากฏได้เพียงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเท่านั้น จะปรากฏพร้อมกันทั้งสอง ตำแหน่งหนึ่งไม่ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย